

Obsah

Úvod	7
1 Fixní náklady a jejich závislost na veličinách, které je ovlivňují	9
1.1 Pojem „náklady“	9
1.2 Kritéria klasifikace nákladů	10
1.3 K teorii fixních nákladů	12
1.4 Podstata a průběh fixních nákladů	14
1.4.1 Charakteristické rysy fixních nákladů	14
1.4.2 Průběh fixních nákladů	16
1.5 Činitele ovlivňující náklady	19
1.5.1 Objem výroby jako činitel ovlivňující náklady	20
1.5.2 Velikost a využití kapacity jako činitel ovlivňující náklady	21
1.5.3 Změny ve výrobním programu a výrobních postupech jako veličina ovlivňující náklady. Cena výrobních činitelů	24
1.6 Modelování nákladů	25
1.6.1 Formy nákladového modelu	26
1.6.2 Hodnocení syntetického a analytického nákladového modelu	28
2 Fixní náklady a jejich závislost na velikosti a využívání kapacity	30
2.1 Kapacita jako činitel ovlivňující výši fixních nákladů	30
2.1.1 Pojem výrobní kapacity a jeho vymezení	30
2.1.2 Kvantitativní kapacita	31
2.1.3 Kvalitativní kapacita	31
2.1.4 Vyjádření výrobní kapacity	31
2.1.5 Dílčí kapacita, kvantitativní a kvalitativní soulad dílčích kapacit	33
2.2 Dělení fixních nákladů z hlediska využití kapacity	34
2.2.1 Optimální využití kapacity jako měřítko volných fixních nákladů	37
2.2.2 Dílčí kapacita jako základ výpočtu volných fixních nákladů	38
2.3 Příčiny vzniku fixních nákladů	39
2.4 Formy využívání kapacity a jejich vliv na strukturu nákladů z hlediska fixních nákladů	44
2.4.1 Intenzivní využívání kapacity a průběh nákladů	45
2.4.2 Extenzivní využívání kapacity	50
2.4.3 Změny ve velikosti kapacity a jejich vliv na fixní náklady	53
— Kvantitativní změna velikosti kapacity	53
— Kvalitativní změna velikosti kapacity	58
— Kombinace forem různého využívání kapacity a změn velikosti kapacity	60
2.5 Elasticita kapacit a fixní náklady	61

3	Výrobní program a výrobní postupy jako veličiny ovlivňující náklady	65
3.1	Vliv výrobního programu na investiční rozhodování	66
3.2	Plánování výrobního programu vycházející z dané úrovně fixních nákladů	68
3.2.1	Posouzení efektivnosti výrobního programu v podmínkách neúplného využití kapacit	73
3.3	Optimalizace velikosti výrobní dávky	74
3.4	Vliv výrobních postupů na fixní náklady	77
4	Zjištění fixních nákladů, jejich rozpočtování a ovlivňování	80
4.1	Empirické metody rozdělení nákladů — účetně technické zjištění fixních nákladů	81
4.1.1	Empirické porovnávání časových vývojových řad čísel za uplynulá období	82
4.1.2	Metoda technického normování a výzkumu	83
4.2	Matematické metody rozdělení nákladů	83
4.2.1	Aritmetická metoda	84
4.2.2	Metoda nejmenších čtverců	85
4.2.3	Metoda korelační analýzy	86
4.3	Použití variátorů pro rozlišení nákladů	86
4.4	Grafická metoda zjišťování nákladů	87
4.5	Rozpočet jako hlavní nástroj řízení fixních nákladů	89
4.5.1	Obecné zásady	89
4.5.2	Variantní rozpočet nákladů	90
	— Kvantitativní stanovení rozsahu kapacity	92
	— Volba měřítka stupně využití kapacity	92
4.5.3	Příklad variantního rozpočtu	93
	— Kvantitativní vymezení proměnné a fixní složky nákladů	94
	— Kritérium využití kapacity	97
	— Variantní rozpočet režijních nákladů hospodářského střediska a jeho srovnání se skutečností	97
	— Příklad výpočtu volných fixních nákladů z variantního rozpočtu hospodářského střediska	98
4.5.4	Význam variantních rozpočtů	99
	— Příklad rozboru režijních nákladů hospodářského střediska	100
4.6	Ovlivnitelnost fixních nákladů rozhodnutími řízení	103
4.6.1	Možnosti řízení fixních nákladů při určování rozsahu kapacit	104
4.6.2	Možnosti řízení fixních nákladů ve výrobním procesu	106
4.7	Závěr	110
	Příloha: Charakteristika jednotlivých položek režijních nákladů	110
	Literatura	113